

Siskkáldas njuolggadusat Sámi allaskuvlla NSI-doarjagiidda

Ásahuvvon Sámi allaskuvlla dutkan- ja oahppostivrras 25.2.2020, reviderejuvvon seammá stivrras 28.4.2020, 12.11.2020 ja 16.3.2021

1. Oppalaš dieđut ohcanvuogádaga birra

1.1. Duogášdieđut dutkanprográmma birra

Davviriikkaid ministtarráđđi (DMR) lea 1973 rájes ruhtadan Sámi instituhtta, Nordisk Samisk Institutt (NSI). Instituhtta šattai 2005 oassin Sámi allaskuvllas. Vaikko Instituhtta ii leat dan maŋgil šat sierra ossodat, de adnojuvvo namma *NSI* dutkanprográmmii masa DMR oktan Suoma, Ruoŋa ja Norgga oahpahušdepartemeanttaiguin jahkásaččat juolluda sullii gávccii miljovvna norgga ruvnno.

NSI dutkanprográmmii leat dahkkon fágalaš vuoruheamit mat oidnojit kontrávttas gaskal Sámi allaskuvlla ja Davviriikkaid ministtarráđđi (gč Public-áššiid 20/00114 *DMR-kontrákta 2020-2022* ja 16/00396 *DMR-kontrákta 2017-2019*). Buot prošeavttat maidda juolluduvvo NSI-doarjja fertejit leat kontrávtta siskkobealde, ja ohcamušas galgá ákkastallojuvvot movt dát prošeakta heive SA DMR-kontráktii.

Sámi allaskuvlla stivra delegere jahkásaččat ruđa man DOS juolluda buotlágan doaimmaide mat ovdánahttet sámi dutkama.

1.2. Doarjjašlájat

Sámi allaskuvllas leat ovcci nu gohččoduvvon NSI-doarjaga, maidda atnit ruđa maid oažžut Davviriikkalaš ministtarráđđi kontrávtta geažil:

- Mátkedoarjja
- Almmuhandoarjja
- Konferánssaid ja semináraid lágidandoarjja
- Unnit lágidandoarjja
- DOB-áigi
- Čálaráidduid almmuhandoarjja
- Girjjálašvuodadoarjja girjerádjosi
- SA iežasoassi olggobeale ruhtaduvvon prošeavttain
- Prošeaktadoarjja

1.3. Ohcanvuogádat

NSI-doarjagiid ohcá NSI-ohcanskovi bokte, mii ollislaččat devdojuvvo ja masa biddjojuvvo gáibiduvvon mildosat ja dasto lástejuvvo Public-áššái *NSI-doarjjaohcamat* (ášši 20/00217). Dutkanhálddahus ovddida

sisasáddejuvvon ohcamuša Dutkan- ja oahppostivrii (DOS:i), mii čoahkkimis mearrida juolludit doarjaga dahje hilgut ohcamuša. Jus ohcamuš čielgasit ii deavdde ohcamušgáibádusaid de sáhtta maid hilgojuvvot hálddahaslaččat, mii mearkkaša ahte ii ovddiduvvo DOS:i. Iešguđet doarjjašlájain leat iešguđet gáibádusat ohcamuššii, ja go lea oktasaš ohcanskovvi, de dat čovdojuvvu golmmain čilgehusgittiin (Vuosttaš čilgehus, Nubbi čilgehus ja Goalmmát čilgehus) maidda de deavdá iešguđet dieđuid doarjjašlájá gáibádusaid mielde (gč iešguđet doarjjašlájaid ohcangáibádusaid vuolábealde). DOB-ohcamušat (*dutkan- ja ovdánahttinbarggut*) spiehkastit vuogádagas dainna go dat dahkkojit eará skovi bokte, mii ii ovddiduvvo DOS:i. DOB-ohcamušat ovddiduvvojit Public bokte goahtejođiheaddjái (áššiide *DOB-áiggít 2019/2020 SOAJ-goahhti* ja *DOB-áiggít 2019/2020 GDBS-goahhti* dahje áššiide main lea sullasaš namma eará jagi), gii daid meannuda. Čálaráidduid almmuhandoarjja ii ohccojuvvu, muhto DOS juolluda ruđa čálaráidduide direktivrra bušeahttaárvalusa vuodul.

1.4. Ohcanáigemearri ja raporterengáibádus

NSI-doarjagiin lea rabas ohcanáigemearri ja meannuduvvo dađistaga go ohcamušat bohtet sisa (DOS-čoahkkinplána: <https://intra.samas.no/se/stivrrat/dutkan-ja-oahppostivra-dos>). Jus prošeaktajođiheaddji dahje ohcci ii leat áigemeeriid siskkoibealde raportta sádden doaimmaide maidda lea ovdal juolluduvvon NSI-doarjja, de sáhtta ohcan hilgojuvvot dan dihte. Prošeaktajođiheaddji galgá raporteret ja loahpahit prošeavtta mañemusat guokte mánu mañnil go prošeaktaáigodat lea nohkkan. Ollislaččat devdojuvvon raporta galgá lástejuvvot Public-áššái *NSI-doaimmaid raporttat* (ášši 20/00218) mañemus guokte mánu mañnil go prošeaktaáigodat lea vássán. Lea prošeaktajođiheaddji ovddasvástádus loahpahit prošeavttaid formálalaččat: sihke fágalaččat ja ekonomalaččat, ja sáddet raportta sisa. Vaikko *Čálaráidduid almmuhandoarjja* ii ohccojuvvu, de lea čálaráidduid váldodoaimmaheddjiin goitge raporterengáibádus.

DOS sáhtta maid mearrádusas mearridit eará raporterenaiggi. Raporta čállo dihto raporterenskovis, masa lea vejolašvuohta laktit ovdamearkka dihte rehketoallomildosiid. Raporttat ovddiduvvojit DOS dohkkeheapmái dađi mielde go bohtet sisa.

DOB-áiggi raporteret dahkko ohcanskovi bokte mii lea dan váste ráhkaduvvon.

1.5. Rehketoalu doahpagat *doaibma* ja *prošeakta*

Rehketoalus adnojuvvot doaimmat mat leat ruhtaduvvon NSI-doarjagiin *doaibman* (*tiltak*, dehe *rammefinansiert tiltak*), ii ge *prošeaktan* (*prosjekt*, dehe *eksternt finansiert prosjekt*). Doaimmain ii leat olggobealde ruhtaduvvon, muhto ruhtaduvvon juogo Máhttodepartemeanttas dahje Davviriikkaid ministtarrádis. Dat maid mielddisbuktá ahte eai leat seammá garra raporterengáibádusat doaimmaide go prošeavttaide.

Sátni *prošeakta* adnojuvvu muhtumin rahpaseappot, iešguđet sivaid geažil. *Ovdaprošeakta* mii lea DMR-ruđain ruhtaduvvon lea rehketoallovuogádagas *doaibma*, ii ge *prošeakta*, muhto mii atnit ankke sáni *ovdaprošeakta*, eat ge omd. *ovdadoaibma*.

1.6. Eahpenjuolgga goluid NSI-doarjagiidda

NSI-doarjagiin ruhtaduvvon doaimmain lea 15 proseantta eahpenjuolgga golut. Dát sátsa galgá mielde doaimma bušeahtas, masa ohccojuvvu ruhta.

2. Doarjjašlájat

2.1. Mátkedoarjja

Gii sáhttá ohcat?

Sámi allaskuvlla fágabargit geat leat unnimusat 50 proseantta virggis sáhttet ohcat mátkedoarjaga. Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis.

Doarjaga sturrodat ja atnu

Mátkedoarjjan sáhttá ohcat oktiibuot gitta 35 000 ruvno jahkásaččat čuovvovaš doaimmaide:

- Gokčat mátkegoluid ja oasseváldima konferánssaide gos ohcci ovdanbuktá iežas dutkanbohtosiid dahje aktiivvalaččat oassálastá konferánssa lágideamis man bokte čalmmustahttá Sámi allaskuvlla
- Sámi allaskuvlla doavttergrádastudeanttat sáhttet oažžut doarjaga bagadallanmátkái dahje dutkanbohtosiid ovdanbuktímii phd-seminárain
- Sámi allaskuvlla dieđalaš virggehasat geat leat virgáduvvon dáiddalaš kvalifikašuvnnaid vuodul ja Sámi allaskuvlla doavttirgrádstipendiáhtat geat leat sisaváldojuvvon dáiddalaš ovdánahttinbarggu phd-prográmmain sáhttet oažžut doarjaga mátkái dáiddalaš deaivvadeamiide mat leat relevánttat doavttirgrádabargui, eavttuin ahte ohcan nanne Sámi allaskuvlla dutkama dehe oahpahusa
- Eará mátkkit dutkama várás

Ohcamuša gáibádusat

Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis mii lea intranehttii biddjon. Ohcamuš galgá sisttisoallat čuovvovaččaid:

- prošektajođiheaddji namma,
- prošektaáigodat
- mátkki ollislaš bušeahta,
- ruhtadanplána mas bohtá ovdan man ollu ohcojuvvo NSI-doarjjan,
- konferánssa dahje deaivvadeami prográmma (biddjo mielddusin), dáhton, báiki ja lágideaddji (skovis gohččoduvvo Vuosttaš čilgehussan)
- ovdanbuktima čoahkkáigeassu dehe čilgehus vurdojuvvon bohtosiin, eanemusat 100 sáni (Nubbi čilgehus)
- fágalaš ákkastallan (mas čujuhuvvo DMR-kontráktii ja eará strategalaš dokumeanttaide).

Lea maid sadji ohcanskovis lasihit eará dieđuid plánejuvvon doaimma birra, mat sáhttet nannet ohcamuša. Jus konferánsamátkki oktavuodas plánejuvvo dieđalaš čálus sáhkavuoruid vuodul ja jus ohcci áigu dasa searvat de heive lasihit dieđuid almmuhankanála birra ja goas ja gos ja nu ain; phd-semináramátkki oktavuodas sáhttá maid heivet čujuhit almmuhanplánii, jus lea artihkalnákkosgirjji čállime dahje muđui phd-proševtta stáhtusa čilget; dáiddalaš mátkki oktavuodas berre čilgejuvvot mo dáiddalaš deaivvadeapmi dahje fágamátki lea relevánta doavttirgrádabargui ja mo plánejuvvo gaskustuvvot fágalaš dutkanbirrasii ja oahpahussii. Ovdamearkka dihte vuoruhuvvo konferánsaoassálastin man ovdanbuktin almmuhuvvo dieđalaš čálusin ovdal eará konferánsaoassálastima.

Áigemearri ja mátkedingon

Ohcan mátkedoarjagii galgá dábálaččat sáddejuvvot sisa ovdal go mátki čađahuvvo. Erenoamáš dilálašvuodain sáhhtá oažžut doarjaga mátkái mii lea leamaš árabut seammá jagi. Mátki galgá jus vejolaš diŋgojuvvot Berg-Hansenis. Mátkegolut máksojuvvojit maŋŋil mátkki ESS mátkerehkega vuostá.

Mátkedoarjaga gollobáiki

Mátkedoarjagiidda lea sierra gollobáiki: 200000 N20001.

2.2. Almmuhandoarjja

Gii sáhhtá ohcat?

- Sámi allaskuvlla fágabargit geat leat unnimusat 50 proseantta virggis
- Sámi allaskuvlla doavttirgrádaprogámma studeanttat geat leat ohcame ruđa nákkosgirjebarggu olis
- Sámi allaskuvlla emeritat ja emeritusat

Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis.

Doarjaga sturrodat ja atnu

Jahkásaččat lea vejolaš ohcat almmuhandoarjjan gitta 35 000 ruvnno dáidda doaimmaide:

- Gielalaš barggut dieđalaš/dieđapopulára almmuheami oktavuodas (ee jorgaleapmi, giellabassan, korrektuvra)
- Hábmén- ja prentegolut dieđalaš/dieđapopulára almmuheami oktavuodas

Sámegillii čállojuvvon nákkosgirjegiehtačálloša giellabassamii sáhhtá jahkásaš 35 000 lassin okte nákkosgirjji bargoproseassas ohcat 60 000 ruvnno liigedoarjjan.

Ohcamuša gáibádusat

Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis mii lea intranehttii biddjon. Ohcamuš galgá sisttisoallat čuovvovaččaid:

- prošektajođiheaddji namma,
- prošektaáigodat
- almmuheami ollislaš bušeahta,
- ruhtadanplána mas bohtá ovdan man ollu ohccojuvvo NSI-doarjjan,
- almmuhanplána: almmuhankanála, goas ja gos (Vuosttaš čilgehus)
- artihkkala/ovdanbuktima namma, fágasuorgi ja guhkodat (2 000 mearkka siiddus) (Nubbi čilgehus)
- oanehis čoahkkáigeassu (eanemus 300 sáni) (Goalmmát čilgehus)
- fálaldat (e.e. jorgaleaddjis, gielladárkkisteaddjis, hábmejeaddjis) (biddjo mielddusin ohcamuššii)
- fágalaš ákkastallan (mas čujuhuvvo DMR-kontráktii ja eará strategalaš dokumeanttaide).

Lea maid sadji ohcanskovis lasihit eará dieđuid plánejuvvon doaimma birra, mat sáhhtet nannet ohcamuša. Dieđalaš barggut sámegillii ja eangalasgillii vuoruhuvvojit ovdal eará almmuheamit.

Máksinvuohki

Jus juolluduvvo du doibmii ruhta, de mákso doarjja jorgalan-, giellabassan-, prenten- ja hábmengoluide rehkega vuostá man fitnodagat sáddejiet njuolga Sámi allaskuvlii. Erenoamáš dilálašvuodain sáhhtá

doarjja máksojuvvot refušuvdnagáibádusa vuostá, ja vuodđu dán máksimii lea 1) buorre ágga, 2) guite, ja 3) duođaštus ahte ieš lea máksán golu.

Almmuhandoarjaga gollobáiki

Almmuhandoarjagiidda lea sierra gollobáiki: 200000 N20002.

2.3. Konferánssaid ja semináraid lágidandoarjja

Gii sáhtta ohcat?

Sámi allaskuvlla bargit geat leat unnimusat 50 proseantta virggis sáhttet ohcat konferánssaid ja semináraid lágidandoarjaga. Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis.

Doarjaga sturrodat ja atnu

Konferánsaide ja semináraide sáhtta ohcat gitta 200 000 ruvnno. Ruđa sáhtta ohcat buotlágan goluide, muhto DOS sáhtta mearrádušas ráddjet ruđa anu ja sisasáddejuvvon bušeahta vuodul čujuhit doaimmaide maidda juolludit dehe ii juollut ruđa.

Ohcamuša gáibádusat

Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis mii lea intranehttii biddjon. Ohcamuš galgá sisttisdoallat čuovvovaččaid:

- prošeaktajodíheaddji namma,
- prošeaktaáigodat,
- lágideami ollislaš bušeahta,
- ruhtadanplána mas boahtá ovdan man ollu ohccojuvvo NSI-doarjjan,
- lágideami prográmma (ii dárbbáš loahpalaš) (Vuosttaš čilgehus dehe mielddusin)
- fágalaš ákkastallan (mas čujuhuvvo DMR-kontráktii ja eará strategalaš dokumeanttaide).

Lea maid sadji ohcanskovis lasihit eará dieđuid plánejuvvon doaimma birra. Jus leat earát go prošeaktajodíheaddji geat leat juo miehtan bargat doaimmain, de sáhtta dat nannet ohcamuša. Jus lea jurddašuvvon almmuhit konferánsaraportta girjehámis dahje eará vuohkái čalmmustahttit doaimma, de sáhtta dat maid nannet ohcamuša.

Lágidandoarjagiid gollobáikkid

DOS-mearrádušas vuodul ráhkaduvvo sierra gollobáiki juohke lágideapmái masa juolluduvvo NSI-doarjja. Buot diŋgojumiid maid galgá gokčat doarjagiin merkejuvvojit dasto gollobáikki refereanssain.

2.4. Unnit lágidandoarjja

Gii sáhtta ohcat?

Sámi allaskuvlla bargit geat leat unnimusat 50 proseantta virggis sáhttet ohcat Unnit lágidandoarjaga. Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis.

Doarjaga sturrodat ja atnu

Unnit lágideamiide, nu go lágideamiide Dutkanbeivviid oktavuođas, fágalaš lunšadeaivvademiide, siskkáldas čállinsemináráidduide, logaldallanráidduide dehe kursalágideamiide iežamet dutkiide, sáhtta ohcat gitta 100 000 ruvnno. Ruđa sáhtta ohcat buotlágan goluide, muhto DOS sáhtta mearrádušas ráddjet ruđa anu ja sisasáddejuvvon bušeahta vuodul čujuhit doaimmaide maidda juolludit dehe ii juollut ruđa.

Ohcamuša gáibádusat

Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis mii lea intranehttii biddjon. Ohcamuš galgá sisttisoallat čuovvovaččaid:

- prošeaktajođiheaddji namma,
- prošeaktaáigodat,
- lágideami ollislaš bušeahta,
- ruhtadanplána mas boahotá ovdan man ollu ohccojuvvo NSI-doarjjan,
- lágideami prográmma (ii dárbbas loahpalaš) (Vuosttaš čilgehus dahje mielddusin)
- fágalaš ákkastallan (mas čujuhuvvo DMR-kontráktii ja eará strategalaš dokumeanttaide).

Lea maid sadi ohcanskovis lasihit eará dieđuid plánejuvvon doaimma birra. Jus leat earát go prošeaktajođiheaddji geat leat juo miehtan bargat doaimmain, de sáhtá dat nannet ohcamuša. Jus lea jurddašuvvon almmuhit juogalágan liigeraportta (eará go NSI-raportta, mii sáddejuvvo DOS:i) dahje eará vuohká čalmustahttit doaimma, de sáhtá dat maid nannet ohcamuša.

Lágidandoarjagiid gollobáikkit

DOS áššemeannudeaddji árvvoštallá galgá go doibmii sierra gollobáiki. DOS-mearrádusas de oidno galgá go sierra gollobáiki rahppojuvvot doibmii. Unnit lágidandoarjagat sáhtá de mearridit bidjat oktasaš gollobáikái 20000 N20003.

2.5. DOB-áigi

Čujuheapmi sierra njuolggadusaide

DOB-áiggiid juolludanrutiinnat eai čilgejuvvo NSI-doarjagiid njuolggadusain. Lea goahtejođiheaddji gii juolluda DOB-áiggi iežas bargiide. Geahča sierra prosedyra intranehttas man namma lea *Prosedyra DOB-ohcamušat*: https://intra.samas.no/sites/default/files/page/attachments/prosedyra_-_dob_ohcamusat.pdf

Dieđut gollobáikki birra

DOB-áiggis lea sierra gollobáiki. Fágabargiid bálkkát mannet gođiid bokte, muhto juohke tertiálas sirdojuvvo ruhta DOB-gollobáikkis (200000 N20004) gođiide doaimmahuvvon DOB-áiggi ovddas.

2.6. Čálaráidduid almmuhandoarjja

Rutiinnat juolludeami oktavuodas

Dieđut-ráidui ja Sámi dieđalaš áigečállagii ráhkaduvvo bušeahttaárvalus. Bušeahttaárvalus ovddiduvvo Dutkan- ja oahppostivrii.

Doarjaga sturrodat ja atnu

Áigečála- ja girjealmmustahttindoarjaga sturrodat lea dábálaččat gaskal 400 000 ja 800 000 ruvno. Ruđa sáhtá atnit buotlágan goluide, muhto DOS sáhtá mearrádusas ráddjet ruđa anu ja sisasáddejuvvon bušeahta vuodul čujuhit doaimmaide maida juolludit dehe ii juollut ruđa.

Čálaráidduid almmuhandoarjagiid gollobáikkit

Dutkan- ja oahppostivrra juolludeami vuodul ráhkaduvvo sierra gollobáiki čálaráidui masa juolluduvvo NSI-doarjja, vai rehketoalus beassat sirret doaimma goluid. Buot dingojumit maid galgá gokčat doarjagiin merkejuvvot dasto gollobáikki refereanssain.

2.7. Girjjálašvuodadoarjja girjerádjosis

Gii sáhtta ohcat?

Sámi allaskuvlla girjerájushoavda sáhtta ohcat ruđa dutkangirjjálašvuoda háhkamii.

Doarjaga sturrodat ja atnu

Girjerájus sáhtta ovddidit ohcamuša gitta 150 000 ruvdnui háhkamiidda mat bohtet ávkin Sámi allaskuvlla dutkanbirrasii.

Ohcamuša gáibádusat

Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis mii lea intranehttii biddjon. Ohcamuš galgá sisttisoallat:

- prošeaktajođiheaddji namma,
- prošeaktaáigodat,
- sisaoastima ollislaš bušeahta,
- ruhtadanplána mas bohtá ovdan man ollu ohccojuvvo NSI-doarjjan,
- prošeaktačilgehus mas čilgejuvvo maid pláne oastit dahje eará vuohká háhkat dahje dingot (Vuosttaš čilgehus)
- fágalaš ákkastallan (mas čujuhuvvo DMR-kontráktii ja eará strategalaš dokumeanttaide).

Girjjálašvuodadoarjaga gollobáiki

DOS-mearrádusa vuodul sáhtta ráhkaduvvot sierra gollobáiki girjjálašvuodadoarjagii. Buot dingojumit maid galgá gokčat doarjagiin merkejuvvojit dasto gollobáikki refereanssain.

2.8. SA iežasoassi olggobeale ruhtaduvvon prošeavttain

Gii sáhtta ohcat?

Dutkanhálddahuš, dohkkehuvvon mearrádusnotáhta bokte.

Doarjaga sturrodat ja atnu

Dutkanhálddahuš sáhtta ovddidit ohcamuša gitta 400.000 ruvdnui jahkásaččat, mainna gokčá Sámi allaskuvlla iežasoasi olggobeale ruhtaduvvon prošeavttain.

Ohcamuša gáibádusat

Dohkkehuvvon mearrádusnotáhtta mas bohtá ovdán prošeaktajođiheaddji, prošeaktaáigodat, prošeavtta ollislaš bušeahtta, ja ruhtadanplána mas bohtá ovdan man ollu ohccojuvvo NSI-doarjjan ja fágalaš ákkastallan (mas čujuhuvvo DMR-kontráktii ja eará strategalaš dokumeanttaide).

Gollobáiki

Sámi allaskuvlla iežasoassi BOA-prošeavttaid ruhtadeamis, sirdojuvvo prošeavtta gollobáikái.

2.9. Prošeaktadoarjja

Gii sáhtta ohcat?

Sámi allaskuvlla bargit geat leat unnimusat 50 proseantta virggis sáhttet ohcat unnit prošeaktadoarjaga. Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis.

Doarjaga sturrodat ja atnu

Unnit prošeaktadoarjaga sáhtta ohcat gitta 200 000 ruvnno. Ruđa sáhtta ohcat unnit prošeavttaide, ovdaprošeavttaide ja sáhtta ohcat buotlágan goluide, muhto DOS sáhtta mearrádusas ráddjet anu ja sisasáddejuvvon bušeahta vuodul čujuhit doaimmaide maidda juolludit dehe eai juollut ruđa.

Ohcamuša gáibádusat

Ohcamuš čállojuvvo NSI-ohcanskovis mii lea intranehttii biddjon. Ohcamuš galgá sistsidoallat čuovvovaččaid:

- prošeavttajodiheddji namma,
- prošeaktaáigodat,
- prošeavtta bušeahtta,
- ruhtadanplána mas bohtá ovdan man ollu ohccojuvvo NSI-doarjjan,
- fágalaš ákkastallan (mas čujuhuvvo DMR-kontráktii ja eará strategalaš dokumeanttaide).

Lea maid sadji ohcanskovis lasihit eará dieđuid plánejuvvon doaimma birra. Jus leat earát go prošeaktajodiheddji geat leat juo miehtan bargat doaimmain, de sáhtta dat nannet ohcamuša. Jus lea jurddašuvvon almmuhit juogalágan liigeraportta (eará go NSI-raportta, mii sáddejuvvo DOS:i) dahje eará vuohká čalmustahttit doaimma, de sáhtta dat maid nannet ohcamuša.

Prošeaktadoarjagiid gollobáikkit

DOS áššemeannudeaddji árvoštallá galgá go doibmii sierra gollobáiki. DOS-mearrádusas de oidno galgá go sierra gollobáiki rahppojuvvot doibmii. Prošeaktadoarjagat sáhtta de mearridit bidjat oktasá gollobáikái (200000 N20007).